

flandra katoliko

Maandblad van het
Katholiek Vlaamsch
Esperanto - Verbond
K. V. E. V.

Monata Organo de
la Flandra Unuiĝo
Katolika Esperantista
F. U. K. E.

Redakcio, interŝanĝservo kaj adreso por alsendo de recenzataĵoj:
JUSTUS MERKS, Goedendaglaan 109, KORTRIJK (Belgujo). Pĉk. 4898.04.

Abonprezo kun membrekotizoj FUKUE kaj IKUE 50 Bfr. Abonprezo por eksterlandanoj: 60 Bfr.
Pĉk. 4123. 54, K.V.E.V. ANTWERPEN (Belgujo).

Varietas delectat, of...

Verandering van spijs doet eten !

Eet smakelijk !

In de vorige aflevering hebben we onze lezers 'n paar groote brokken voorgeschoteld ; ditmaal ziet het menu er meer uit als 'n « hors d'oeuvre varié ». Kwestie van restjes op te maken, en ook 'n beetje omdat de kok 'n fantast is ; bovendien uit zijn humeur, wegens gebleken geringe eetlust van de gasten van het Esperantohotel « FUKUE ». Ook de eigenaar van het hotel, als we onze president zoo noemen mogen voor 'n keer, is niet al te best te spreken. We beginnen met zijn klacht. Hij schrijft ons het volgende.

Niet vereenigen ?

Tijdens een gesprek met een jonge ingenieur, flinke katholiek en voorvechter van gedurfde hervormingen op internationaal gebied, stelde deze mij plots de vraag : « wat nut is er, bij een esperantovereeniging aan te sluiten ? »

Ik hoop, dat de meer dan 100.000 Vlamingen die reeds Esperanto leerden, zich die vraag ook al eens gesteld hebben of

zullen stellen. Eilaas, 99.500 hebben er tot nu toe een krenterige oplossing aan gegeven : ze hebben geen 50 frank over om een ideaal, dat ze zelf aankleven of aanvoelen, te helpen verwezenlijken. Ze parasiteeren liever en willen de vruchten genieten van het zwoegen en de bijdragen der weinige pioniers die beseffen, dat zonder vereeniging er nooit wat practisch zal verwezenlijkt worden. Wat baat het zoo alle menschen Esperanto leeren, als er geen organisatie is, om die kennis ten nutte te maken, officieel te doen erkennen en gebruiken in school, radio, tijdschriften en conferenties ?

Krenterige Vlamingen, naam-katholicken, die me doen denken aan de onwaardige houding van sommige zoogezegde « Christelijke » boeren tijdens de bezetting. Ideaal ? Ja, naar de kerk gaan kost slechts 0.25 fr., maar 100 fr. besteden aan het katholieke esperanto-ideaal, dat is te veel gevraagd. Dan zijn onze Noorderburen op dat gebied heel wat beter en breder. Ook wij willen in 1947 geen enkel lid meer dat niet minstens 100 fr. wil besteden om onze Vlaamsche, Nationale en Internationale

Bonden en hun tijdschriften te steunen. Zoo ge dat niet kunt, nadat ge het belang van onze Katholieke Esperantobeweging ingezien hebt, zijt ge geen esperantist en geen katholiek. Wij hebben genoeg van de loutere sympathiebetuigingen, ook van instanties, organisaties, die ons met man en macht (leden en tijdschrift) zouden moeten daadwerkelijk helpen.

Eilaas, ons landeken telt zooveel « traditioneele » katholieken ! Zal het vergaan van ons Verbond er een bewijs te meer van leveren ?

Het vergaan van ons Verbond ?

De stamklanten van Hotel « FUKÉ » denken daar natuurlijk anders over en nemen bij deze het vaste besluit bij vrienden en kennissen de noodige reclame te maken. FUKÉ is een gerenommeerde zaak, die er noodig is om de katholieke esperantisten (van de daad !), het voor hen onontbeerlijke geestelijke voedsel te bezorgen. 'n Katholiek is nu eenmaal verplicht 'n zeker dieet te volgen om zijn geestelijk leven in stand te houden. In verband met deze bedenking geven wij onze lezers ter overweging de volgende waarschuwing van Z. E. H. Hub. J. A. M. Eras, geestelijk adviseur van « Nederlanda Katoliko », uitgedrukt in een schrijven aan den Heer L.G. C. de Jong, voorzitter van N. K. Deze laatste drukt de waarschuwing af in het Januari-nummer 1946 van dit tijdschrift.

Ter gehoorzame opvolging.

« In verband met de bespreking over het al of niet samenwerken van katholieke esperantisten en niet-katholieke esperantisten, deel ik U mede, dat wij in deze met voorzichtigheid te werk moeten gaan. Er mag een wetenschappelijke samenwerking bestaan en wel speciaal tusschen de besturen. Wil een plaatselijk R.K.bestuur nader relatie houden met een plaatselijk niet-katholiek bestuur, dan is het noodig hierin het advies van den plaatselijken adviseur te vragen. Voor contact bij ontspanning en cursussen weze men uiterst voorzichtig. Zelfs voor propaganda-avonden vrage men advies van den Geestelijken Adviseur. » Tot zoover de brief.

Eveneens zeer belangrijk is een artikel

van J. F. Smeehuyzen, S. C. J., in « *Espero Katolika* » van Mei 1946, over de katholieke boekenwetten. We bevelen de lezing daarvan aan onze leden aan. Uit principieel nemen we er niets uit over, omdat we van meening zijn dat iedere katholieke esperantist geabonneerd moet zijn op ons internationaal orgaan.

Onze conclusie moet zijn dat we onze krachten op de eerste plaats dienen te beveiligen tegen verderfelijke invloeden en vervolgens moeten concentreren op werk in eigen winkel.

Is er werk in eigen winkel ?

Ongetwijfeld ! En zelfs zoóveel, dat de weinigen die het zich voor het oogenblik aantrekken, niet weten wat ze het eerst zullen aanpakken en hoe ze het met zoo weinigen zullen aanpakken. Gemakkelijk ontstaat in dergelijke omstandigheden 'n gevoel van verwarrende ontmoediging dat tot versagen kan leiden. Dan komt rustig overleg, aanmoediging en goede raad wel van pas, die we vinden kunnen o.a. in een artikel van E.P.H.G. Wannemakers, S.J., over « Structuur Esperanto-organisatie » en in een nabeschouwing van L.G.C. de Jong, over de algemeene vergadering van N.K., gehouden in December van het vorige jaar. We ontleenen er het volgende aan.

Het vooroorlogsche organisatie-leven.

Door het stilleggen en de opheffing van de Esperantobeweging gedurende de oorlogsjaren, staan wij aan een nieuw begin ; en wat wij eerder niet hadden, dat hebben wij nu : de kans om vrij te beschikken over onze vroegere ervaring, zonder zoo gebonden te zijn aan bestaande toestanden als voor den oorlog. Nu wij opnieuw beginnen gaan, mogen wij ons bezinnen op wat vroeger waardevol was en het behouden waard en wat wij met winst kunnen prijsgeven.

Laten wij ons beperken tot de plaatselijke Esperanto-afdeeling. Vrijwel overal hebben wij voor den oorlog eenzelfde type aangetroffen. De afdeeling was een onderdeel van de landelijke bond, zij werd bestuurd door voorzitter, secretaris, penningmeester enz. Zij kwam regelmatig bijeen in vergaderingen, organiseerde propaganda-avonden en cursussen, soms conversatie-

avonden en tooneelopvoeringen en feestelijke bijeenkomsten, steunde het apostolaatswerk van I.K.I. en had dikwijls een eigen bibliotheek.

Door deze werkzaamheden werden vooral de grootere afdeelingen gekenmerkt. Vervolgens gold ook voor alle afdeelingen, dat alle leden rechtstreeks met het organisatorische werk van de geheele afdeeling te maken hadden. Ieder lid behoorde op de vergaderingen te komen en had mee te stemmen over de benoemingen en over alle belangrijke werkzaamheden.

Een derde kenmerk, dat ook verschillende gevolgen met zich bracht, is het feit, dat meestal slechts één plaatselijke afdeeling werd opgericht, waarin dus alle katholieke esperantisten thuis hoorden, wilde zij in gemeenschapsavonden hun esperantokennis vruchtbaar maken.

Welke zijn de gevolgen van bovengenoemde toestand ? Vooreerst, doordat voor bijna alle werkzaamheden de afdeeling als geheel optrad, kwam allerlei werk niet aan bod. Er is werk dat heel geschikt door enkele personen opgezet en uitgevoerd kan worden, doch moeilijk door een grooter aantal. Conversatie geschiedt vlotter en vruchtbaarder met enkelen dan met velen. Zoo ook het contact zoeken met bepaalde instanties. Doordat het zwaartepunt vooral lag op het terrein van aanleeren en propaganda maken en niet zoozeer op het terrein van productie en toepassing, was ook de actie van de geheele groep meer daarop aangewezen, doch dit had tevens tot gevolg dat er voor den afgestudeerden esperantist soms te weinig aantrekkelijks te bieden bleef, wanneer deze zich niet actief tot het propagandawerk en onderricht-geven geopen gevoelde.

Wat het tweede kenmerk aangaat, de belangstelling van vele esperantisten gaat niet uit naar zuiver organisatorisch en vereenigingswerk, daarvoor hebben zij indertijd geen esperanto geleerd. Het is ook niet wezenlijk aan een dergelijk cultureel bezit verbonden.

En op de derde plaats, doordat alle katholieke esperantisten in één afdeeling verbonden zijn en regelmatig bijeenkomen, is de samenstelling van die afdeeling dik-

wijls heel uiteenlopend : doktoren en werklieden, mevrouw en haar diensbode, H.B. S.-er en postbode en de esperantist die vergrijsd is in de beweging naast heel jonge broekjes. Hun belangstelling loopt erg uiteen en hun manier van doen evenzeer. In andere omstandigheden komen dergelijke groepen nooit zoo bij elkaar en vandaar voelen zij zich ook niet bij elkaar thuis. Zoo verdwijnen bepaalde personen stilaan uit de bijeenkomsten of blijven ontbreken tot groot nadeel van de Beweging, die onder alle lagen van de katholieke gemeenschap vat moet krijgen, maar vooral in de leidende kringen.

Om deze drie redenen vooral staan wij nu reeds jaren lang voor het feit, dat het overgrote deel van de katholieke esperantisten geen lid is van de afdeelingen en ook geen lid wenscht te worden. De opgave is daarmee : hoe brengen wij die personen tot een belangstellend meeleven en meewerken, en hoe voorkomen wij in de toekomst een dergelijk verschijnsel ? »

Tot zoover het artikel van E.P. Wannemakers. Het zal worden voortgezet in volgende afleveringen van N.K., en wij hopen er onze lezers verder over in te lichten.

Oriëntatie Esperantobeweging.

Over dit thema schrijft L.G.C. de Jong met het oog op Nederlandsche toestanden het volgende. We behoeven slechts de benamingen hier en daar te veranderen om ze voor ons toepasselijk te maken.

« Als het Bestuur kan werken met het vertrouwen van de leden achter zich, dan dient in onderling overleg tusschen leden en bestuur het plan voor de verdere ontwikkeling van den bond te worden uitgestippeld. Een voorname kwestie die nu dadelijk na de herrijzenis aan de orde dient te worden gesteld, is deze : Keert « Nederlanda Katoliko » terug tot zijn vroegere taak en zorg, keert het terug tot en zal het zijn bevrediging vinden in nationaal werk alleen ? Of zal « Nederlanda Katoliko » zich voelen een onderdeel van de Internationale Esperanto-beweging, van de Katholieke Internationale Beweging in het bijzonder ? Zal de grootheid van die internationale organisatie afstralen op de landelijke organisatie ? Zal de landelijke organisatie een hechte basis zijn voor de interna-

tionale organisatie? Of keeren we terug tot de burgerlijke zelfgenoegzaamheid, waarbij de toestanden in het overige deel van de wereld ons onverschillig laten? Wat is voornamer en meer waard om in stand gehouden te worden: een goed internationaal orgaan of ons bondsblad met mededeelingen, studie-opgaven enz.? Ziedaar eenige zeer belangrijke kwesties. Hoe het vroeger was, weten we nog: een goed eigen orgaan, daarnaast een kwijnend internationaal orgaan.»

Wij denken hieromtrent dat de toekomst van de Katholieke Esperantobeweging afhangt van het peil harer publicaties. Liever vandaag dan morgen gedaan maken met de landelijke en plaatselijke orgaantjes als zij den groei belemmeren van ons internationaal orgaan. Het is niet erg dat deze orgaantjes bestaan... als er voldoende degelijke internationale publicaties zijn. Doch als, bij een eerste kennismaking met Esperanto, ontwikkelde personen tot de bevinding komen dat Esperanto blijkbaar uitsluitend dient voor het propageeren van hobby's, en om er in te leuteren over dingen waarover al genoeg geleuterd wordt, dan worden ze, op z'n hollandsch gezegd, «kopschuw» en druipen af met een beleefd uitvluchtje. Onze eerste zorg had reeds lang er op gericht moeten zijn met Esperanto iets unieks, iets imponeerends te verwezenlijken, liefst iets unieks dat terzelfdertijd imponeerend zou zijn. I.K.U. E. met het tijdschrift «*ESPERO KATOLIKA*» is b.v. wel iets unieks, maar imponeeren doet het nog niet. I.K.I. is ongetwijfeld iets unieks maar hoe zou 't ooit imponeerend kunnen worden met een tweemaandelijksch vlugschriftje en enkele apologetische brochure'tjes? Maar in ieder geval, we hebben in die twee instellingen: I.K.U. E. met het tijdschrift «*ESPERO KATOLIKA*» en I.K.I. met het tijdschrift «*VOJO, VERO, VIVO*», een tweetal unieke zaken, die we zoo spoedig mogelijk tot imponeerende verschijnselen zouden moeten kunnen maken. Dat doet ons onwillekeurig denken aan propaganda voor deze instellingen en voor ons ideaal in het algemeen. Onze propagandadienst, we bedoelen deze van FUKÉ, is practisch nog-niet-bestaande. Ons bestuur is op zoek naar een leider voor deze functie. Liefhebbers mogen zich aanbieden. Maar laten we intusschen eens

zien, hoe onze Noorderburen de propaganda denken aan te pakken. We lezen daarover in *NEDERLANDA KATOLIKO* van Februari 1946 het volgende.

Van den propagandadienst van N.K.

«In het kort zullen we de voornaamste doelstellingen opsommen, die we zoo spoedig mogelijk zullen en moeten bereiken, alhoewel we heel goed weten, dat dit alles heusch niet dit jaar bereikt zal worden, gezien het vele werk dat gedaan moet worden.

We stellen ons ten doel:

1. In elke plaats en elke afd. een propagandist(e), waar dat mogelijk is, eventueel met medewerk(st)ers te hebben.
2. Van alle prop. geschriften liefst 2 ex. op te zenden aan den prop. dienst om rapport te kunnen uitbrengen aan H. B. of Alg. Jaarvergadering.
3. Het zoo noodig organiseeren van goede conversatie-avonden, waar we veel tijd in zullen steken.
4. Waar mogelijk het voeren van een centrale propaganda.
5. Persoonlijk contact van de propagandisten en den prop. chef met alle afdeelingen.
6. Het uitwisselen van binnen- en buitenlandsche sprekers over in hoofdzaak populair-wetenschappelijke onderwerpen met de afdeelingen, alleen tegen vergoeding van reis- en verblijfkosten.
7. Het propageeren van een schriftelijke Esperantocursus en wel zoo, dat de sectie Onderwijs alleen financieel afhankelijk is van den prop. dienst.
8. Het bijeenbrengen van de goede lezingen om ze, in samenwerking met de librosservo en de sectie onderwijs, uit te geven in boekvorm, en aan de Persdienst de belangrijkste prop. art. door te sturen ter ev. plaatsing in de pers.
9. Het organiseeren van binnen- en buitenlandsche excursies.
10. Het laten circuleeren van tentoonstellingskisten voor de afdn. en de propaganda.

Verder denken we nog aan bands, tooneelclubs e.d.»

Aldus de heer J.F.C.M. Derckx, prop. chef van N.K.

Eventueele gegadigden voor de functie

van propagandaleider van FUKÉ weten nu zoo ongeveer wat er voor die functie zoo al komt kijken. Maar met een beetje min, en concentratie van energie op een bepaalde soort propaganda, zou het naar onze meening ook al gaan, misschien zelfs beter! Qui trop embrasse mal étreint, nietwaar. Een goede persdienst.

Er is sprake in voorgaande van een Persdienst. Dat brengt ons op het thema van Esperantohoekjes en onze propaganda in niet-esperanto bladen.

We ontvingen exemplaren van de periodieken *ZENNEDAL* en *NIEUWE TIJDEN*, waarin esperantohoekjes voorkomen, bezorgd door leden van ons verbond.

Ik maak daar gaarne melding van, maar vraag me tegelijkertijd af; moeten de pogingen niet gecoördineerd worden?

Naar onze meening zou er een dienst moeten geschapen worden, bediend door een persoon, aangewezen door de (een) Internationale Vereeniging van Esperantjournalisten, die voor de levering te zorgen zou hebben van nieuws uit Esperantujo, geschikt voor publicatie in de gewone pers, een soort Esperantopersagentschap dus. Maar zolang deze dienst een vrome wensach blijft zal er naar middelen moeten worden uitgezien om deze dienst op beperkter schaal in te richten. In ieder geval mogen we onze leden die kans zien esperantonieuws te doen plaatsen in hun gewestelijke bladen niet in den steek laten. Wie denkt er eens rustig over dit probleem na en bezorgt ons goede raad?

Lidmaatschap FUKÉ.

Wie thans wil lid worden van FUKÉ voor 1946 betaalt het volle bedrag der contributie, Fr. 50, doch ontvangt daarvoor iedere maand *FLANDRA KATOLIKO* plus *ESPERO KATOLIKA* tot het einde van dit jaar.

Volgend jaar zal de contributie op Fr. 100 gebracht worden. Daarin zal dan begrepen zijn het abonnement op *FLANDRA KATOLIKO* en *ESPERO KATOLIKA*.

Abonnement *ESPERO KATOLIKA*.

Men kan steeds abonneeren op *ESPERO KATOLIKA*. Tot einde 1946 bedraagt het abonnementsgeld Fr. 25. te storten op PCR. A. Beckers, Mechelen a/M. Nr. 4217.34.

De verklaringen voor de UNO.

Thans zijn deze verklaringen ook verkrijgbaar voor terugzending via het adres van FUKÉ. Onze leden en sympathisanten kunnen nuttige aantallen aanvragen aan het adres van FUKÉ, Augustijnenstr., 35, Antwerpen.

Er werden er reeds aan onze leden gestuurd met het doel bij vrienden en kennissen om handteekens te vragen, o.a. bij de geestelijkheid van de parochie, bij de onderwijzers, bij sekretarissen, voorzitters enz. van het Davidsfonds en andere vereenigingen, in een woord bij allerlei vooraanstaande personen uit ieders omgeving. Men zorge daar spoedig voor en sture alles als drukwerk door aan het opgegeven adres.

Wij, katholieken, moeten ook het onze doen om deze petitie te doen gelukken en tot een gunstig resultaat te komen. Het komt ten slotte ten goede aan de verstandhouding onder de volkeren en de vooruitgang van het vredesideaal dat alle volkeren nastreven. (Of moeten we zeggen na *zouden* streven als ze maar betere leiders wisten te kiezen? Red.)

Het Bestuur van FUKÉ rekent er in ieder geval stellig op dat alle leden en vrienden hiervoor hun uiterste best zullen doen en dat ieder zijn formulieren zal terug zenden. Zoo noodig kan men er ook altijd nog bij krijgen.

Bestuursactiviteit.

Voor vele leden blijkt de activiteit van ons bestuur uitsluitend uit datgene wat daarover wordt medegedeeld in ons blad, of wordt eenvoudigweg beoordeeld naar de totale inhoud van het blad. Dat is echter niet in overeenstemming met de werkelijkheid. Vooreerst, inhoud en voorkomen van het orgaan vallen onder de aansprakelijkheid van den redacteur, en tweedens maakt deze deel uit van het bestuur, en moet het als niet heelemaal betamelijk beschouwd worden dat hij in het blad aan zelfverheerlijking zou doen.

Maar het mag toch wel eens gezegd worden dat het Bestuur, ondanks zeer groote moeilijkheden van allerlei aard, vanaf de bevrijding zeer actief geweest is, en vele bestuursleden ten koste van allerlei opofferingen, mondelinge en schriftelijke raad-

plegingen hebben gehouden om de Vereniging weer overeind te helpen en het contact met I.K.U.E. te herstellen.

Onze Proost Vicprezidanto van I.K.U.E.

Zoo heeft onze Proost nog zeer onlangs een vijfdaagsche reis naar Nederland ondernomen voor besprekingen met het Hoofdbestuur van I.K.U.E., waarover meer te lezen valt in het Meinummer van E.K. Hem werd gevraagd zoolang het ondervoorzitterschap van I.K.U.E. waar te nemen tot dat regelmatige verkiezingen mogelijk zullen blijken. Onze vereeniging heeft dus, in den persoon van onzen Proost, een belangrijke rol te vervullen, ook bij de wederinrichting van onze internationale vereeniging. Beseffen wij de belangrijkheid van die rol? En als straks, b.v. door het welslagen van de petitie bij de U.N.O., een intense activiteit zal worden gevraagd van de bestaande esperantovereenigingen, zullen we dan paraat zijn? Of zullen we in alles achteraan komen hinken en een jammerlijk figuur slaan?

Onze leden moeten actief worden.

Dat is heusch niet zoo moeilijk. Natuurlijk, de beste dienst die zij aan ons Verbond kunnen bewijzen is de oprichting van een afdeeling van F.U.K.E. in hun parochie. Doch als dit niet mogelijk is kunnen zij toch bij voorbeeld in ons blad laten weten, dat zij persoonlijk bereid zijn lid te worden van een te stichten afdeeling, of samen met een of meer sympathisanten de voorloopige kern te vormen van zoo'n afdeeling? Wij zullen met het grootste plezier een lijstje van dergelijke namen en adressen in ons blad opnemen. Ook kunnen wij wel menschen gebruiken die voor eigen rekening (voor zoover het port betreft) propagandamateriaal willen verzenden aan hen bekende adressen. Het materiaal leveren wij. Dit zou bij voorbeeld best gedaan kunnen worden met de petitieformulieren voor de U.N.O. Deze zullen immers toekomen op het adres van F.U.K.E. waar de adressen der ondertekenaars kunnen worden afgeschreven en later door ons bewerkt. Veel propagandawerk moet ongedaan blijven omdat we niet over een legerje propagandisten beschikken die er

iedere maand een paar frank en een uurtje vrijen tijd voor over hebben om ons te helpen. We komen op dit onderwerp in een latere aflevering beslist nog eens terug, maar mogen we nu reeds aan lezers van deze oproep vragen hun adres op te geven aan den redacteur van ons blad, zoo zij er iets voor voelen kleine karweitjes op te knappen onder leiding van onzen propagandadienst? Bij voorbaat dank. Wij verwachten vele toestemmingen.

Vergaderingen.

Een bestuursvergadering is voorzien in de maand Juli te Brussel, waar ook gewone leden, die meer actief aan de werkzaamheden van ons Verbond wenschen deel te nemen welkom zullen zijn. De juiste plaats en datum zal in ons volgend nummer worden bekend gemaakt.

In de maand Augustus heeft te Eindhoven een vergadering plaats van Nederlandsche katholieke esperantisten, waaraan ook onze leden verzocht zullen worden deel te nemen. In ons volgend nummer nadere bijzonderheden.

I.K.U.E. in Frankrijk.

In « Kompreni » van Juni 1946 lezen we het volgende bericht:

« A l'occasion du Congrès National Espérantiste, tous les catholiques espérantistes et sympathisants sont priés d'assister à la réunion spéciale qui aura lieu à la Faculté de Droit le samedi 8 Juin à 15 h. et à la messe le 9 Juin à 8 h. (Chapelle de la Maison des Etudiants catholiques, 6, quai Claude-Bernard, Lyon).

Dit bericht wijst er op dat men in Frankrijk ook de handen uit de mouwen gaat steken om de I.K.U.E.-wagen uit het modderige oorlogsspoor omhoog te tillen. In E.K. hopen we spoedig te vernemen of het gelukt is.

Skribu tuj al...

« Kompreni » drukt in haar laatstverschenen nummer een verzoek af om deze maand « en masse » te schrijven aan « Sveriges Radio », Stockholm, Svedujo, om de inlassing te vragen van esperanto-uitzendingen ten behoeve van de buitenlandsche esperantisten die belang stellen in Zweden en de Zweedsche esperantisten. Wij sluiten ons gaarne bij dit verzoek aan en sporen onze lezers aan om de Zweedsche Radio, die inmiddels reeds met esperanto-uitzendingen op bescheiden schaal begonnen is, te danken en tot volharding in het goede besluit aan te zetten.

Esperanto en de padvindders.

Eveneens in « Kompreni » van Juni 1946 lezen we volgende eigenaardige onthulling over bovengenoemde verhouding.

« C'est le scoutisme français qui aura l'an prochain l'honneur d'organiser le Jamboree en France.

Il y a la une occasion unique de connaître et d'apprécier les autres peuples. —...— Pour les Espérantistes, il coule de source que c'est là un champ d'application idéal pour la langue auxiliaire internationale.

Et pourtant, voici la réponse faite à une demande de faire connaître l'Esperanto par les revues scouts :

« Ce n'est pas nous qui décidons si l'Esperanto peut être ou ne pas être une langue officielle au camp ; la conférence qui s'est tenue en 1937 à Vogelzang a pris à ce sujet une décision formelle, indiquant que l'Esperanto ne pouvait pas être retenu comme langue officielle, et qu'il était déconseillé aux scouts de s'en servir. »

Moeten we daaruit opmaken dat er in de padvindersbeweging duistere machten aan het werk zijn om de overwinning van Esperanto te beletten, ten voordeele misschien van een andere taal, of hebben we hier te doen met het normale verschijnsel van onbemindheid door onbekendheid?

Zal de Russische Radio ook uitzenden in het West-Vlaamsch?

Deze, waarschijnlijk ironische bedoelde, titel stond boven een bericht in het eerste nummer van het onlangs opnieuw verschenen katholieke dagblad « Het Nieuws van den Dag ». In dit bericht, afkomstig van een correspondent van het Agentschap Reuter, wordt medegedeeld, dat Moskou op dit oogenblik uitzendt in dertig vreemde talen en zeventig gewestsspraken, en, volgens deze correspondent zal de Russische bijdrage tot een wereldradio-Babel nog grooter worden.

'n Prettig vooruitzicht zoo'n Babelproef! En als ze dan maar niet afkomen met West-Vlaamsch uit het steenen tijdperk, of anders verstaan ze er bij ons niets van. Of kan een onzer lezers op het eerste gezicht de volgende, zuiver-Vlaamsche mededeeling ontcijferen, aangetroffen op een onbeschadigd opgegraven steenen gebruiksvoorwerp dat de ontcijfering vergemakkelijkt? « DITIS NEPIB POTENTIS NEGRO TE »

In esperantovertaling luidt de tekst letterlijk: « Dit estas urnujo kaj ĝi estas granda.

The World's Friendship Association.

Op 8 December 1946, te 18.15 u. heb ik over Hilversum I iets opgevangen van een vraaggesprek met Dr. H. Habbema over een vereeniging met bovenstaanden naam, die op 8 Mei 1945 gesticht zou zijn, onder andere door Dr. Bolkestijn. Wie kan ons over doel en streven van deze vereeniging nadere inlichtingen bezorgen?

Esperanto en de Jezuiten.

In « Espero Katolika » van Mei 1946 op bladzijde 76 beklagt de Voorzitter van I.K.U.E. zich in een brief, dien ik niet citeer omdat iedere ware Esperantist dit blad bij de hand moet hebben, over Jezuiten die de oogen sluiten voor onweerlegbare feiten en die de belangrijke betekenis van Esperanto voor het Katholicisme niet willen erkennen.

Dat er ook andere Jezuiten zijn daarvan getuigt nog in dit nummer van ons blad het overgenomen artikel van E.P. Wannemakers S.J. maar ook in het Juni nummer van « Esperanto Internacia » volgende bijdrage.

Solena Meso en Esperanto.

Okazis en Buenos Aires la 22an de Septembro 1945 solenajo nome esperantista Sankta Meso.

En tiu tago Lia Eminentia Moŝto Kardinalo Copello konsekris en la metropola katedralo, Bruno Ostropolski, fondmembron de la Argentina Esperantista Katoliko-Asocio, kaj la religia konsilanto de la asocio, Pastro Johano Ortego S.J., unue predikis esperantlingve kaj poste resumis hispanlingve.

Tiu sankta meso aŭ « Primicio » estis solene organizata de A.E.K.A., kaj inter la patronaro estis multaj verdstelaj eminentuloj. Ĉeestis D-ro J.A. Quina Gonzalez, prezidanto de A.E.K.A., direktoro de mondfama katolika gazeto El Pueblo, kiu publikigis longan raporton kaj fotografajojn pri la okazintaĵoj; D-ro Henriko Munoz Del Campo, filo de konata Esperantista pioniro en Urugvajo kaj Argentino; Pastro Rudolfo Ragucci S.C., mondfama filologo, membro de la Reĝa Hispana Akademio, kiu ankaŭ estas esperantisto.

Het hoofdbestuur van IEL vergaderde.

De Secretaris, Cecil Goldsmith, rapporteert daarover het volgende in « Esperanto Internacia ».

« Het leek bijna alsof de zes lange oorlogsjaren nooit bestaan hadden, toen het bestuur van IEL met Paschen in het Centraal Bureau bijeenkwam. Iedereen was een tikje verouderd natuurlijk, maar het verschil was niet groot, en iedereen was tevreden het werk na de lange onderbreking te hervatten. Ontbraken, Dr. Kempeneers wegens een bijzondere dienstreden en Dr. Lanenna wegens reizen andere moeilijkheden; maar Generaal Bastien, de heeren Malmgren en Oliver waren kwiek als tevoren en schenen paraat voor het vele werk. Er wachtte hen inderdaad veel werk, want in deze jaren zijn er ernstige problemen gerezen; maar alles werd zorgvuldig onderzocht en in deze vier welgevulde dagen werden die problemen nu eens min, dan weer meer bevredigend opgelost. Enkele dienen nog onderzocht te worden door het voltallige Komitee, en andere dienen beantwoord te worden door andere instanties; doch over enkele aangelegenheden is het ons mogelijk reeds nu onze leden in te lichten.

Administratie. — Het bestuur onderzocht de arbeid, verricht tijdens de oorlogsjaren en gedurende de laatste maanden en drukte zijn tevreden-

heid uit over de bereikte resultaten. Vooral bevredigend is de vooruitgang van dit jaar en van bijzonder belang is het feit dat wij nu meer dan 1700 afgevaardigden hebben en zeer waarschijnlijk spoedig meer dan 2000.

Verkiezingen. — De verkiezingen van bestuursleden zal plaats hebben in 1947, die van hoofd-afgevaardigden in 1948, en van de gewone afgevaardigden in 1949. Inlichtingen betreffende de schikkingen dienaangaande zullen bijtijds worden toegezonden.

Algemeen Congres. — Ziedaar de aangelegenheid waaromtrent de Esperantisten met ongeduld sedert maanden nieuws verwachten. Het eerstkomende congres zal waarschijnlijk plaats grijpen in 1947 in Zwitserland, hoogstwaarschijnlijk te Bern. Het congres van 1948 zal gehouden worden in Zweden.

Jaarboek. — Er werd besloten dat in beginsel het eerste deel zal bevatten de officieele mededelingen over IEL, inlichtingen over de landelijke verenigingen en de speciale verenigingen, alsook over de afgevaardigden. Het tweede deel zal landelijke verslagen bevatten, congresverslagen, veranderingen en bijvoegsels aan de lijst der afgevaardigden, en, zoo mogelijk, speciale woordenlijstes. Deze schikking zal vanaf toekomend jaar in voege treden.

Speciale Vereenigingen. — Het bestuur beklemtoonde de groote waarde die actieve en goed georganiseerde speciale esperanto-vereenigingen kunnen hebben voor de Beweging. Het hoopt ten zeerste, dat binnen kort alle belangrijke speciale verenigingen heropgericht zullen worden. IEL is bereid alle mogelijke hulp te verlenen en drukt de hoop uit dat zij van hun kant met de algemeene beweging zullen samenwerken.

Tijdschriften. — Na vastgesteld te hebben, dat er van tijd tot tijd nieuwe tijdschriften verschijnen, die economisch slecht gefungeerd zijn en daarom aan de concurrentie het hoofd niet kunnen bieden en weer verdwijnen, wenschte het Bestuur er de aandacht van de Esperantisten op te vestigen, dat de uitgave van Esperanto-tijdschriften een zeer gewaagde onderneming is, want het aantal Esperantisten in de wereld is betrekkelijk klein, en het aantal reeds verschijnende tijdschriften betrekkelijk groot. Slechts wanneer iemand in staat is een werkelijk eersterangs tijdschrift te lanceeren en over de middelen beschikt om het eerste paar jaren tamelijk groote verliezen te incasseeren, kan hij succes verhoppen. Als de genoemde voorwaar-

den niet aanwezig zijn, verdient het aanbeveling bij voorkeur aan de reeds bestaande tijdschriften mede te werken en die te helpen verbeteren. »

Recenzo

Mi serĉis oron kaj oleon trovis... de David Flood, eldonis Literatura Klubo, Stockholm. Prezo: fr. 33.—

Finleginte tiun ĉi rakonton de elmigranto sveda pri sia vivo en Usono kaj Kanado, mi bedaŭras ke ĝi nur enhavas 132 paĝojn.

Vere ĝi kaptas vin pro la bonhumora kaj avonturojplena enhavo; originalaj travivitaj humoroj kiel tiuj pri la negro Tom, pri la ostra supo; dangeraj situacioj, eltrovoj de oro kaj oleo, miksitaj rakontoj pri prosperaj kaj malprosperaj viroj alternas kaj ĉiam streĉas la atenton. Je la komenco la lingvo aspektas iom praa. Mi klarigas: la tradukinto uzas tro simplajn vortojn kaj ŝajnas ne koni la esp. literaturon. Ekzemple li parolas pri «sublipan flartabakon» /sub la lipon?/, «priskribita el la tagordo»?/?, «ĉi tie verdire estis nenio por ricevi» /hier was niets te krijgen?/, malfortaĵo /'n zwak voor iets hebben/, akcipartaĵoj, tie kaj ĉi tie /ie kaj tie/, kapabluloj, multhavaĵo. Ĉiuj vortoj kiujn oni devas traduki anglalingven por kompreni ilian signifon kaj mi ŝatus koni la opinion de ĉina aŭ hispanlingva samideano ĉu li komprenas tiujn esprimojn aŭ vortojn en la konkerna teksto.

Malgraŭ ĉio ĉi, bonega akiro por nia verda literaturo.

Lic. Leo Calloens
Prez. FUKÉ.

Tot besluit.

Leden en lezers, we brachten U ditmaal een nummer van ons orgaan, nagenoeg uitsluitend geredigeerd in 't Nederlandsch, met 'n reeks beschouwingen, ontboezemingen en wetenswaardigheden, die naar wij hopen, uw ijver voor ons ideaal zullen opwekken. Ons volgend nummer hopen wij volgens hetzelfde recept, dus 'n soort babbeltje van den redacteur met de lezers, maar dan zoo goed als uitsluitend in het Esperanto, te redigeeren. Lezers, die er een woordje tusschen willen plaats en via den redacteur met hun medelezers van gedachte willen wisselen, vragen stellen, enz. kunnen dat gerust doen.

ADVERTENTIETARIEF VAN FLANDRA KATOLIKO verschijnend op 7 à 800 exemplaren

	1 Blz.	1/2 blz.	1/4 blz.	1/8 blz.
1 Jaar (10 nummers):	5000 fr.	3000 fr.	2000 fr.	1000 fr.
Afzonderlijke adv.:	1000 fr.	500 fr.	300 fr.	200 fr.

Tekst te zenden aan J. Merks, Hoofdredacteur, Goedendaglaan 109, Kortrijk. — Betaling op P.C. van het KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND, Augustijnenstraat 35, Antwerpen. P.C. 4123.54